

Den Briel I. 9

1. az de kipe en spætwert sin dān bēnē zē banj
2. mē yri.nt Xi.tē blumē
3. te.gāwo.rdeX spmēzē met mēšinēs
4. spritē(n) is lastēX wērēk || of iswa.r wērēk
5. obdat sXip kre.gēzē bēsXimēld bro-ut || du nit so bēsXimēlt = *doe niet zo verlegen*
6. dē tūmēman hēpē spli-ntēr mēz vījēr
7. dē sXipēr di liktē zēn lipēnaf
8. mdē fēbrik is nō.u tota.l nīks tē zi.n
9. kum hi.r kī.nt || he. ma.r. idē
10. gēf ūns fi.r pōtjēz bir - of gēf mē yir bir || klainē gla.zē || *voor melk vroeger : kōp (he.lē of halēvē)*
11. vil jē tue.i kilo kri.kē latē brējē (*krieken zijn zwarter en zoeter dan kersen ; voor morellen (?) herinnerde de eerste zegsman zich het arch. woord kersappeltjes. Zie WNT s. v. Kersappel en Kriek-appel*)
12. zē hēbē metsēn - of mētēr va.ivē dri. litēr va.in cētgedrujken || of cēgēzo.upē
13. hai vō.u mē sla.n metēn knapēl
14. ik hēpsēn kni. gēzi.n
15. karnaval vōrt ni.t fe.l me.r gēvi:rt || 'smdērēkla.s-avēnt *gevierd als carnaval met dans en maskerade.*
16. ig bēm bla.i dadik nit mēt han me.igēga.m bēn
17. ik hēpēt nit Xēda.n hō.r vri-ntjē
18. vi he.vēt Xēda.n - di dēr anjcumt
19. en spmēkōp - (of em spm) - tspīnraX - ra.gēbul
20. pēt - mast (*zonder klep*) - ha'ret (*spec. voor dames*) banj - gbēndēr banzēX fan (= *ik ben er bang voor*) - wa.i - gōrzē (*onder water lopend hooiland*) - padēstul - hainj - kīkēr - ylmēdēr (*arch. kē'pēl*)
21. di. vēnt ma.ktē dē helē za.k m dīsōrdē
22. ksajē kralē ge.vē
23. enjēlānt lat fe.l ōuwē sXē-pē slo.upē
24. ha.i hēpalēs em be.r.t Xēkre.igē
25. gev is tue.r. brē-jē ste-nē an - brē-ijērē - dē brē-tstē
26. da stambē.lta sta.tēr ni mē:r
27. di man hēpēle.r.ivē azēngro.tē hē:r
28. dē dē.yvēl is nitm dē hē.imēl gēble.r.ivē
29. dē sXō.lkindērē bēnē mētēsXō.ulmē.r.istēr na zē.i gēwē.r.st
30. rken tōX ni kumē vō.rda(dr)kla.r bēn
31. dē be.stē e.tē graX la.injkuk || slubēr ||
32. ha.i kaniXan vērēkē vanta.i hēpa.inm sē kē.r.l
33. ste.kēz em ste.l m di bezēm || of (*boers*) du.tērēzēn slitm
34. nē.r.i mētē kē.r.gēls vōrtēnime: gēspe.lēt
35. halo.r.u ik hēbal tue kē.r arjē gērō.r.upē
36. di pē:r izni ra.r.īp - dērzit nōXēm vītē pītm
37. zē bēnē vēX na. et lā.nt tu.
38. zē hēptē:rst sēn gēlt op hēlēpē makē
39. ha.i zalēt nō.r.it fēr brējē
40. dē hēlēfandēr mēlēk hēpsē gēmōrst
41. dē man mutsē vō.r.uw bēsXērēmē
42. mdē sXēldē zvēmē isXēva.rlēk
43. ha.i hēpē.l pra.s - of lēf || umdati stērēk is
44. vē mutē sa.mē dē.r.lē
45. hēlbdad bēt ēš oplīXtē
46. unzē mēsēla.r isovēt azēn slak || zo zat azēn me.lkō.r.ut (*dronken*)
47. di jujēs dīsprījē et fē.rstē vō.r ēmvēdēsXap
48. dē bō.r.umkvēkēr zal dē bō.r.um mēnjēkē
49. dūde:rstēt ra.m ēz dīXt
50. zē bēgimē tē lējē vō.r.dē vru.Xmīs || hō.uXmīs (*niet erg bekend*) - avēndī.nst (*prot.*) - vXēndīnst (*id.*)
51. bētspra.i - kīkērdri - runtstro.jē (= *verspreiden*) - cētspra.jē (*de was*) - vērbrēiden *niet gebr.* - cējbra.jē - bēreiden = klārma.kē - mist cētspra.jē - em bō.r.tram smē.rē
52. di vōuw haitērhar avla.tē knīpē
53. zē va.dēr hēpēm zēs ja.r lanj sXō.r.ulate ga.n
54. ikhēpētēm afXēra.dē zo lat lanjset va.tēr tē ga.n
55. va.lē va:rzē zijē nit fe.iļ inde-zē stre.r.ik
56. ar.dē putē zaini fe.l va:rt || kēlsē putē = *inmaakpotten ; vroeger vaak gelig ; tegenwoordig roodachtig of grijs met blauwe bloemen* ||
57. dē sXi.tspa.n stadba.r.i dē o.r.uvē || sXauw = *open haard* - ha.r.i stīj = *hij stond* ||
58. m ma:rt isēt nōXtē kō.ut um tē ka.tsēbālē
59. di ka:rs Xē-vēj gut līX(t)
60. ha.i trōk ēpa:rt anzēn sta:rt
61. tu kvamē jalī hi:r idēr ja:r nadē kērēmēs
62. vōlma.kt || dē dō.r.umēnē.i || gut - of ūnzē livēnē:r(tjē)
63. jē zag mē vēl majē za.r.i nīks
64. dē zwalytjēs di kumē vēr
65. gajē vōna.vunt ni ka.r.tē
66. lastēza.r.i okXraX ka.s
67. dīzē mō.tēr is kēput - hai zit m dē knu.r
68. tīzē mō.r.iē dag vēr gēvē:ist mīdēn mō.r.ujēn avēnt
69. dat jōjētjē lo.r.upt oblo.r.utē kakīs
70. di kan isēm barstīn - of is Xēbarstē
71. kuō.r.u dakēm brif kre.g yan dē post
72. kēpa.in amē hart
73. ikanit mētikōpstakē umga.n
74. na sXufta.it spanēmē tpa:rt fō.r.dēnīvē kar
75. ik bēm vat kō:rsēg - vam vamōrēgē alaf
76. dē zō.r.un van dē kō.r.nj is o.r.uk suldat Xēvē.st
77. vē.tjē gē.r.n va.gēma.kēr tē vō.r.une
78. di rō.r.zē hēbē lanjē dō.r.rēns
79. kXēlo.r.ufēr gē.r.nsnars fan
80. tkmt vas dō.r.utfō:r zētjē dō.upē kundē
81. zēn o.r.rē en o.r.ugē lo.r.upē
82. dēr dūXtēr is nadē dē.ynē um bra.mē tē plakē
83. dēriš en spōrt fan di ladēr
84. ha.i zētē en strōt op || ē kē.lj op
85. dē mēnjē dē zuXtē nitandērs danj gēlten ra.r.ikdum
86. dēr munt is dro.X fandē dōrst || dēr kē.iļ
87. di vēX di loup mētēm bōX - of ētis ēnēXtē krumē vēX - jē lo-up um
88. ikōX fō.urde kla.r.inē em trumēltjē
89. dē bōk is Xēstīkt mēnjkōrst
90. zēn litjē is kōrt en gut
91. mdē sXa.dy.v is etjē best
92. ē sXātēr mut Xut kēnē mīkē - of sXitē
93. zuļ is na. mē hu.t

94. kve.tni.t va:r ik mut Xan zu.kə
 95. əj kulə kældər is Xut fo:rət bir
 96. ig məs əsəblu.t drɪŋkə um antəstərəkə
 97. kmət erst et fe. gan ɣu.rə || krœ.jə ||
 98. mə bru:r vas mu.j || k̄ɣəmuj van ətlo-ʊpə ||
 99. də mɛl̄kbu.r hɛp əj gro-ʊtrajək - of əj gro-ʊtə
 va-ik
 100. də ka.rəmɛlək vas dɔn en ɣy:r - sty:rɛmər dər
 mɛ:r.i tərɔX
 101. və zə-ʊvə di pat - of pit m əny:r kene valə
 102. dər valt niks əpəm tə zəgə - səky:r (= pərsi.s)
 (van personen en werk) - ətsit səky:r məkə:r
 103. ha-i kumt no.it əminy.t tə la.t
 104. m ita.lijə bənə bərəgə di vy:r spugə
 105. dərɛfjə da.rəp tə də.ʊvə
 106. əpt ma:rlant hɛbɛzə də brɔX kəpətXəva:rə - of
 ənstak fandə brɔXəva:rə || əp o.sfo.rən = in
 Oostvoorne - m rətərdam ||
 107. jə mut ətfø.lə əs kumə ka:r.ikə
 108. ha-i is fama.slə.is Xəkumə met ən dikə bə:rs
 mɛXɛlt
 109. di də.jr is fam bə.kəhə.ʊt
 110. ən getrə.ʊdə vrə.ʊ mut kene na.jə
 111. kɛp hi.rgəza:it ma:r et vas Xə.n gut sa.t
 112. də brə-ʊvər di za-it dətət nɔX tə dy:r is um tə
 bə.ʊvə
 113. bakə - iX bak - ja-i bakt - ha-i bakt - bakti
 və bakə - iX baktə - ja-i - ha-i - va-i baktə - va-i
 hɛbə gəbakə
 114. bi.jə - iX bi.t - ja-i bi.t - ha-i bi.t - va-i bi.jə - bi.jə
 va-i - iX bi.jdə of bo.ʊjdə - of bo.ʊj - kɛp Xəbo.ʊjə
 - bo.ʊjdə za-i o:r.uk
 115. tɪzəj kla-inə ma:r əm fa-inə səgə:r
 116. jə ken hi:r əpdə mart a.jərə kra.igə
 117. hai ha-it XəsɛXt dati amə zal dɛŋkə
 118. də ma-it se.i dati gəla-ik hat
 119. dər va:rə va-if pra-izə
 120. undər di a-ik lɛgə vɛ.l a-ikɛls (verl. tijd le.jə)
 121. tvatər ko-ʊ.kso:ʊ - tko-ʊ.ku
 122. tho.i is nɔXrun - tɪs pas Xəma.it
 123. ma-ɪonɛ.sə mak jə vanət a.iərdo:r
 124. da bo-ʊmpɪ zal mu.ɪlək kene gru.jə
 125. də pəstər hɛp Xu.jə va-ɪn
 126. uns ə-ʊvə hɛz is afXəbrant
 127. də mɛlək spat ɔt də spe.nə van də ku || ə.dər -
 ə.jər || ha-i bəgmt dɛkər tə y:rə (= hij begint
 al dikke wiers te krijgen, van een koe die gauw
 kalven moet)
 128. də kəstər lɛt || ən krœ.s (Oostvoorne : kraʃ) -
 tvɛ. krœ.sə
 129. də prime vandə krœ.vagə zakə dər undər et
 XəvɪXt
 130. də tvɛ. dɛtsərs kvamə na.r bɛ.tə
 131. zə hɛbənəm buntɛmblə.ʊ gɛsla.gə
 132. et fet is ɛrəg dɔn - flə.ʊ (= zoutloos)
 133. də sne-ʊw lɛXt dɪk - ən a:rdəX ɣu.rtjə sne-ʊw (een
 flinke laag)
 134. tɪʃ ən ta-it gɛlə.jə datək jə gɛzi:n hɛp || ən i.əw
 gɛlə.jə
 135. ni.w hɛləvut vɔrt ən hɛ.ɪl ni.w dərɛp
 136. du.n - ig dutət - ja-i dutət - ha-i - va-i du.nɛt -
 jɔli - ig dɛjət - ja-i dɛ.jət - ha-i - va-i dɛjənɛt -
 jɔli - za-i - dɛ.jɪkət - dɛ.di et ma:r - dɛ.jɛzət ma:r
 137. do-ʊpə - do-ʊpjarək - do-ʊpfunt - də sulda.tə
 138. dərɛ - ha-i dərɛt - ha-i dərɛstə - ha-i hɛpXədərɛt
 139. bmdə - ig bmt - ja-i - ha-i - va-i bmdə - jɔli -
 za-i - bmti - bunti - kɛpXəbunde
 140. gɛmɛ.tə - bəndərs - a.rə - (dri) ru.
 141. də bri.lɛə mɛ:r - də kajəvest - də moləvest - də
 lanə vest - tspɛ.y - tsɛtspɛ.y - een uur verder
 dən a:rtɛl (bij Nieuwersluis ; uitwatering van
 Geervliet, Heenvliet en apəbru.k)

De naam van de plaats in haar eigen dialect : bri.lə (nooit : Den Briel)

De inwoners heten : bri.lənərə

Hun bijnaam is : bri.lənɛ.s ; bri.lɛə po-ʊrtlikər (spec. door buiten B. wonenden) ; va.tərgə.sə

Het aantal inwoners was in 1947 : 3.536 ; in 1960 : 4.121.

Taaltoestand : De voornaamste wijken : fo:rstra.t - tsad'endə (nu : no.bəlstra.t) - ma:rlant ; geen lokale taalverschillen. Het Briels onderscheidt zich duidelijk van omliggende dialecten die men als „boers” aanvoelt. Men noemt het Briels in vergelijking met A. B. echter zelf ook boers. De inkomelingen spreken geen Briels. Graanhandel, kunstmest- en kalkfabrieken, veiling, scholen, rijwielfabriek, scheepswerf voor binnenvaart. Veel mensen werken in Rotterdam en Pernis, of (weinig) op het land of in de tuinderijen.

Zegslieden : 1. Kruijt, Leendert ; 70 jr. ; havenmeester, vroeger schipper binnenvaart en als zodanig in aanraking gekomen met vele dialecten ; hier geb. en altijd hier gew. ; V. en M. ook van hier ; spr. Briels.

2. Kruijt-Vroombout, Adriane ; 65 jr. ; zonder beroep, echtgenote van 1 ; hier geb. en altijd hier gew. ; V. en M. ook van hier ; spr. Briels met neiging tot A. B.

3. Smit-Vroombout, Maartje Elisabeth, 63 jr ; zonder beroep ; zuster van 2 ; hier geb., altijd hier gew. ; spr. Briels (beter dan 2).